

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14596,Szkola-PodziemnaSzkola.html>
2023-03-30, 14:17

Szkoła Podziemna/Szkoła

„Szkoła Podziemna”/„Szkoła”, pismo młodzieżowe, 1985–1989 wydawane we Wrocławiu przez Międzyszkolny Komitet Oporu, 1989–1990 przez Niezależną Unię Młodzieży Szkolnej. 28 III 1985 ukazał się nr 1. III 1985–VI 1986 funkcjonowało jako „Szkoła Podziemna”, od XI 1986 (numer 1 z datą 15–30 XI 1986) jako „Szkoła”. Od XI 1989 miało charakter ogólnopolski i stało się organem prasowym NUMS. IV 1990 ukazał się ostatni numer.

Łącznie wyszło 65 nr., w tym 26 nr. „Szkoly Podziemnej” i 39 nr. „Szkoly”. 1985–1988 (do nr. 50–51) jako dwutygodnik, nast. (nr. 52–65) jako miesięcznik. „Szkoła Podziemna” druk na matrycach białkowych, format A4, nakł. ok. 1800 egz.; „Szkoła” techniką offsetową, nakł. stale zwiększano, 1989–1990 sięgał 10 000 egz., najwyższy wyniósł 11 200 egz. Drukowano wydania spec. i okolicznościowe. Do nr. 61 gazeta była bezpłatna.

Tytuł „Szkoła Podziemna” wymyślił Rafał Kosmański, gł. redaktor pisma i autor większości tekstów. Redakcja nie wyodrębniła się ze struktury MKO, pocz. w jej składzie: Grzegorz Kondracki, Robert Prus, Sławomir Kowalik, Wojciech Śliwiński i Ryszard Sobolewski. Druk i kolportaż pocz. R. Prus i S. Kowalik, nast. również Adam Samuel, Sławomir Sobieszek i Paweł Zwatrzko. Z redakcją „Szkoly Podziemnej” współpracowali: Adam Kukielka, Krzysztof Czarnecki, Michał Harok, Tomasz Stepek, Dariusz Salamaga. MKO miał własną strukturę kolportażową, dzięki której pismo już 1985 docierało do wszystkich liceów Wrocławia oraz części szkół techn. i zawodowych. [Druk](#) pocz. w mieszkaniach członków MKO, nast. w piwnicy budynku przy ul. Jaracza.

Pismo poruszało tematy polityczne i społeczne, zamieszczało apele do młodzieży, informowało o działaniach MKO i innych organizacji podziemnych, opisywało sytuację w kraju,

problemy wrocławskich szkół oraz szkolnictwa.

VIII 1986 MO zlikwidowała drukarnię przy ul. Jaracza i gł. magazyn. 1 IX 1986 ukazał się ostatni, 26. nr „Szkoly Podziemnej” dzięki pomocy Waldemara Krasa. VIII 1986 z inicjatywy Janusza Laski doszło do połączenia redakcji „Szkoly Podziemnej”, „Impulsu”, „Być Albo Nie Być”, „Verbum” oraz „Banity”. XI 1986 nowa redakcja wydała pierwszy numer „Szkoly”, który ukazał się z datą 15–30 XI 1986. W redakcji: R. Kosmalski, Jacek Sienkiewicz, Marek Drozd, Jacek Zachodny, Marek Niedziwicz i W. Kras, który zajmował się składem i oprac. graficznym. Współpraca: Tomasz Bomba, Tomasz Majeran, Magda Milczarek, Artur Omachel, S. Sobieszek, P. Zwatrsko.

Nowa redakcja zmieniła profil pisma i poszerzyła tematykę, wprowadzając stałe cykle, np. „Panorama opozycji”, prezentujący wywiady z członkami opozycji (m.in. Władysławem Frasyniukiem, Józefem Piniorem, Waldemarem Fydrychem), czy „Szkoła na peryferiach”, opisujący specyfikę szkół profilowanych. Zmieniono również szatę graficzną i technikę druku na offsetową.

1987/1988 od nr. 43 w redakcji: Benita Sokołowska (redaktor nacz.), Krzysztof Kiniorski, Sławomir Wróbel i Arkadiusz Ukleja. Współpraca: M. Drozd, J. Sienkiewicz, W. Kras i R. Kosmalski.

Tematyka pisma ewoluowała, przesuając się w kierunku spraw uczniowskich, problemów oświaty, wydarzeń kulturalnych, problemów społecznych, ekologii i humoru, stopniowo stało się ono pismem młodzieżowym. Wywiadów „Szkoła” udzielili m.in. Krzysztof Zanussi, Andrzej Wajda, Daniel Olbrychski, Piotr Machalica, Krystyna Janda, Marek Grechuta, [Lech](#) Janerka. 16 V 1989 redakcja uhonorowana Nagrodą Dziennikarzy Niezależnych im. „Po Prostu” przyznaną przez SDP za rok 1988.

1988/1989 nastąpiły kolejne zmiany w składzie redakcji, którą utworzyli członkowie dotychczasowej redakcji „BIUST-u”. Od nr. 54 w redakcji: Dariusz Fibich (redaktor nacz.), Joanna Kelera, Iwona Kubiak, Rafał Matusz, Igor Powązka,

Aleksandra Staryszak i Renata Wolska.

XI 1989–IV 1990 od nr. spec. „Szkola” stała się pismem ogólnopolskim i organem prasowym NUMS. Redaktorem nacz. została ponownie B. Sokołowska, oprac. graf. Agnieszka Szulmanowicz.

1990 „Szkola” została zarejestrowana w Głównym Urzędzie Kontroli Publikacji i Widowisk, jednak pismo nigdy nie ukazało się poza drugim obiegiem.

Ewa Chabros

[Region Dolny Śląsk, Wrocław](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)